

SPRAWA

PRZED

PUBLICZNOŚCIĄ,

NA POPISIE ROCZNYM

Szkoły Woiewódzkiéy Płockiéy,

PRZEZ

ZGROMADZENIE NAUCZYCIELSKIE

W KOŃCU SZKÓLNEGO ROKU 18$\frac{25}{26}$.

ZŁOŻONA.

W PŁOCKU,

W DRUKARNI KAROLA KULIGA.

1826.

Wydrukowano na mocy upoważnienia Kommissyi Rządowéy Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego z dnia 13. *Lipca* 1826. *pod liczbą* 9980.

Porządek Examinu kwalifikacyinego do słuchania Nauk w Uniwersytecie i Publicznego Popisu Szkoły Woiewódzkiéy Płockiéy w miesiącu Lipcu 1826. r.

I. Examen żądaiących wstępu do Szkoły Główney.

Dnia 20. 21. *i* 22. odpisy na zadania z Języków i Nauk szkolnych:
Dnia 24. i 25. Examen ustny.

II. Popis Publiczny.

Po Examinie półrocznym we wszystkich Klassach, Popis Publiczny trwać będzie rano od godziny 9. do 12. a po południu od 3. do 6. w następuiącym porządku.

Dnia 26. *rano* Klassa I.
po południu Klassy II. A. i B.
Dnia 27. *rano* Klassy III. A. i B.
po południu zaczną popis Klassy IV. V. i VI.
od godziny 3. Nauka Religii z Obyczaiową.
od 4. Języki starożytne.
od 5. Historya Powszechna z Polską i Jeografiia.
Dnia 28. *rano od* 9. Język Niemiecki z Francuzkim.
od w pół do 11 Matematyka.
po południu od 3. Fizyka, Historya Naturalna z Chimiią.
od w pół do 5. Język Polski.
Dnia 29. *rano od* 9. Popis Klass wszystkich z Rysunków, Kaligrafii i Języka Rossyiskiego.

III. Zakończenie Popisu i Szkólnego Roku.

Dnia 29. *o godzinie* 10. *rano.*
I. Odezwa Rektora do Publiczności i Uczniów.

2. Po ogłoszeniu przez Kuratora Jmion tych Uczniów, którzy zasługuią *pochwałę publiczną*: Uczniowie ciągle wzorowi zapiszą się do *Xięgi Sławy i pamiątek Szkólnych*, celuiący w Obyczaiach i pilności odbiorą Nagrody.

3. Składaiącym Examen kwalifikacyiny i kończącym Klassę VI. przy stósowném pożegnaniu, oddane będą Patenta i świadectwa.

Dnia 30. po Mszy Swiętéy o godzinie 8. rano Hymn dziękczynienia w Kościele Parafiialnym, a w Kaplicy Szkolnéy stósowna Religiyna Nauka rozpoczną wakacye, które do dnia 15. Września trwać maią.

Przed rozeyściem się ieszcze odbiorą Uczniowie od Rektora *kontrollę* rzeczy, domowego sprawowania się i postępu w klassie; aby złożyli ten dowód pilności i obyczaiów przed Zwierzchnością domową, co znowu z podpisem Oyca lub Opiekuna wracaiąc do Szkoły Rektorowi okażą.

Uwiadomienie o popisach Szkół niższych i Płci Żeńskiey w Płocku.

Szkoła Elementarna w domu Podominikańskim, odbędzie Popis Publiczny dnia 22. Lipca od godziny 9. z rana.

Szkoła Niedzielno-Rzemieślnicza dnia 30. Lipca po południu od godziny 3. będzie miała Popis w sali popisowéy Szkoły Woiewódzkiéy.

Szkoły Płci Żeńskiey niższe i wyższe zapraszać maią Dozór Szkół w Woiewództwie Płockiém, i Familiie uczących się Dzieci, iako też inne Szkoły Płci Żeńskiey, na popisy w pierwszych dniach Sierpnia, albo w ostatnim tygodniu miesiąca Września.

ZGROMADZENIE NAUCZYCIELSKIE
DO
PUBLICZNOŚCI.

Siódmą sprawę roczną o Szkole Woiewódzkiéy Płockiéy Szanownym Rodzicom, pilnym Uczniom i Przyiaciołom Nauk składamy.

STAN SZKOŁY PŁOCKIEY
w Roku 1825. na 1826.

Naprzód. Zewnętrzne wyporządzenie Szkolnego domu zbliżone do końca, gmach który lat kilkadziesiąt smutną bardzo miał postać, czyni celnieyszą ozdobą miasta, dzwiganego przez Rząd dobroczynny.

Godna także pamiętnéy wdzięczności usilna staranność Naczelnéy w Woiewództwie Władzy, szukaiącéy sposobu rozszerzenia budowli Szkolnéy, ażeby corocznie ludnieysze Klassy, i sale dogodne i przyzwoite mieysce na składy Naukowe pozyskać mogły.

Powtóre. Klassę drugą i trzecią iak w poprzedzaiących latach mamy na dwa Wydziały podzielone.

Potrzecie. *Władzę Dozorczą* Szkoły Płockiéy utrzymuie Kurator Szkół w Woiewództwie Płockiém, *Józef Brzozowski.*

Poczwarte. *Władzę Naukową* składaią: Rektor, Prefekt, sześciu Professorów, sześciu Nauczycieli, i ieden Kollaborator.

Popiąte. W Zgromadzeniu Nauczycielskiém dwie zaszły odmiany, to iest:

1. Po pełnym nadziei Nauczycielu *Juliianie Polańskim,* który żyć przestał w ciągu przeszłego roku, przybył do nas Kollaborator *Karol Kliche*, Kandydat do Stanu Nauczycielskiego.
2. Na mieysce Zastępcy Nauczyciela *Edwarda Tumanowicza,* który uczył w Płocku przez trzy lata i miesięcy pięć, przysłany został Nauczyciel *Józef Czaczkowski.*

NAUKI.

Bez żadney zmiany podług dawniéy ustanowionego Planu wszystkie wyłożone zostały.

II. PODZIAŁ NAUK POMIĘDZY CZŁONKÓW ZGROMADZENIA NAUCZYCIELSKIEGO.

1. *Nauka Religii.*
   We wszystkich Klassach X. *Antoni Baliński*, Prefekt.
2. *Nauka Obyczaiowa.*
   W Klassach I. i VI. *Kaietan Morykoni*, Rektor.
   w II. A.— II. B.— III. B. i V. Prefekt X. *Baliński.*
   w III. A. i IV. Zastępca Professora X. *Kolumban Zagier.*
3. *Język Polski.*
   W Klassie I. Nauczyciel *Grzegórz Stawnicki.*
   w II. A. Kollaborator *Kliche Karol.*
   w II. B. Proféssor *Adam Kobyłecki.*
   w III. A. i w III. B. Zastępca Professora *Albin Pinko.*
   w IV. Nauczyciel *Antoni Grobicki.*
   w V. i VI. Professor *Augustyn Zdżarski.*
4. *Język Łaciński.*
   W Klassie I. i II. A. Nauczyciel *Stawnicki Grzegórz.*
   w II. B. i w III. B. Professor *Kobyłecki.*
   w III. A. Nauczyciel *Stępiński Jakób.*
   w IV. Zastępca Professora X. *Kolumban Zagier.*
   w V. i VI. Professor *Zdżarski,* — Nauczyciel *Stępiński* i Nauczyciel *Maturyn Żakob (Jacob).*
5. *Język Grecki.*
   W Klassie IV. i V. Nauczyciel *Stępiński.*
   w VI. Professor *Zdżarski.*

6. *Język Niemiecki.*
W Klassach III. A.— IV.— V. i VI. Zast: Profes: X. *Kolumban Zagier.*
w III. B. Zastępca Professora *Pinko.*

7. *Język Francuzki.*
W Klassach III. A. III. B. IV. V. i VI. Nauczyciel *Żakob (Jacob).*

8. *Jeografiia.*
W Klassach I. II. A. IV. i V. Nauczyciel *Grobicki.*
w II. B. i III. B. Professor *Józef Zborowski.*
W Klassie III. A. Kollaborator *Kliche.*
w VI. Nauczyciel *Adam Niemirowski.*

9. *Historya Powszechna.*
W Klassie I. II. A. i IV. Nauczyciel *Grobicki.*
w II. B. i w III. B. Professor *Zborowski.*
w III. A. Kollaborator *Kliche.*
w V. Professor *Zdżarski.*
w VI. Rektor.

10. *Historya Polska.*
W Klassie II. A. IV. i V. N. *Grobicki.*
w II. B. i III. B. *P. Zborowski.*
w III. A. *Kollaborator Kliche.*
w VI. Rektor.

11. *Matematyka.*
W Klassie I. *Kollaborator Kliche.*
w II. A. IV. V. i VI. *Nauczyciel Niemirowski.*
w II. B. i III. B. *P. Zborowski.*
w III. A. *Z. P. Pinko.*

12. *Fizyka*
W Klassie II. A. II. B. III. A. III. B. IV. i VI. Professor *Jacenty Kukliński.*
w V. Nauczyciel *Niemirowski*

13. *Historya Naturalna z Chimiią.*
W Klassie I. i II. A *Kollaborator Kliche.*
w II. B. III. A. III. B. IV. V. i VI. P. *Kukliński.*
14. *Kaligrafiia.*
W Klassie I. N. *Stępiński.*
w II. A. Nauczyciel *Józef Czaczkowski.*
w II. B. Z. P. *Pinko.*
15. *Rysunki.*
W Klassach niższych i wyższych Nauczyciel *Czaczkowski.*
16. Język Rossyiski w dwóch oddziałach N. *Stawnicki.*

III. UCZNIOWIE.

1. Z roku Szkolnego 1824. na 1825.

Na Popisie Publicznym dnia 29. Lipca 1825. roku.

I. Zapisani do Xięgi Sławy i Pamiątek Szkolnych

Z Klassy I. która była drugą w porządku.

Z nagrodą: Pierwszy Uczeń w klassie, czwarty w Szkole *Brzeziński Stanisław*, z Gostynina w Mazowieckiém.
2. *Rożański Józef*, z Ośniey w Płockiém.
3. *Grodzki Antoni*, z Raciąża w Mławskiém.
4. *Nowak Jan*, z Radziwia w Mazowieckiém.
5. *Tylingier Ferdynand*, z Poświętnego w Płockiém.
6. *Stawnicki Ignacy*, z Płocka.
7. *Grochowski Wincenty*, z Płocka.
8. *Krzywicki Jan*, z Płocka.

Bez nagrody: 9. *Grobicki Andrzéy*, ze Ślepey Woli w Mazowieckiém.
10. *Błoński Andrzéy*, z Łukomia w Lipnowskiém.
11. *Orpiszewski Lucyan*, z Kłubki w Mazowieckiém.
12. *Orpiszewski Konstanty*, z Kłubki w Mazowieckiém.

13. *Zambrzycki Franciszek*, z Płocka.
14. *Gorączkowski Jgnacy*, z Płocka.
15. *Kownacki Szczepan*, ze Stanowa w Płockiém.
16. *Żerwe (Gervais) Juliiusz*, z Płocka.
17. *Wyczałkowski Kazimierz*, z Ogorzelic w Płockiém.
18. *Bober Sylwester*, z Płocka.
19. *Falkowski Paweł*, z Gąbina w Mazowieckiém.
20. *Geszczyński Jan*, z Karwowic w Płockiém.
21. *Markowski Leonard*, z Rogozina w Płockiém.
22. *Paprocki Palemon*, z Więcławic w Płockiém.
23. *Urban Karól*, z Płocka.
24. *Godlewski Szymon*, ciągle chory, za przykładne Obyczaie.

Z Klassy II. A. która była trzecią w porządku.

Z nagrodą: Pierwszy Uczeń w Klassie, siodmy w Szkole *Chrzęciewski Antoni*, z Turka w Kaliskiém.
2. *Romanowski Antoni*, z Chamska w Mławskiém.
3. *Woźnicki Konstanty*, z Osieka w Mławskiém.

Bez nagrody: 4. *Płachecki Jan*, z Kamienia w Lipnowskiém.
5. *Luboradzki Gracyan*, z Płocka.
6. *Szubski Jan*, z Płocka.
7. *Szczepański Mikołay*, z Płocka.
8. *Mitowski Julian*, z Rakowa w Mazowieckiém.

Z Klassy II. B. która była szostą w porządku.

Z nagrodą: Pierwszy Uczeń w Klassie, szosty w Szkole *Herszek Liebkind*, z Płocka.
2. *Zygfryd Henryk*, z Umiemów w Płockiém.
3. *Strzeszewski Longin*, z Koziebrod w Płockiém.

Bez nagrody: 4. *Bońkowski Mateusz*, z Bońków w Płockiém.
5. *Kiersznowski Rychard*, z Derewic w Litwie.

Z Klassy III. A. która była piątą w porządku.

Z nagrodą: Pierwszy Uczeń w Klassie, piąty w Szkole *Kulmanowicz Józef*, z Krosniewic w Mazowieckiém.

2. *Śliwiński Władysław*, ze Strzelec w Mazowieckiém.
3. *Szadkowski Seweryn*, z Kosewa w Mławskiém.

Bez nagrody: 4. *Muszyński Paweł*, z Kutna w Mazowieckiém.
5. *Kesler Henryk*, z Gostynina w Mazowieckiém.
6. *Suykowski Antoni*, z Koziroga w Lipnowskiém.
7. *Zygfryd Gustaw*, z Umiemów w Płockiém.
8. *Krauze Franciszek*, z Lipińskich w Mazowieckiém.

Z Klassy III. B. która była siodmą w porządku.

Z nagrodą: Pierwszy Uczeń w Klassie, osmy w Szkole, *Szmurło Jan* z Płocka.
2. *Johne Adolf*, z Płocka.
3. *Zieliński Karol*, z Chrostkowa w Lipnowskiém.
4. *Pestugia Piotr*, z Płocka.

Bez nagrody: 5. *Tarnowski Jan*, z Płocka.
6. *Pomianowski Nikodem*, z Pruszyna w Płockiém.
7. *Sokolnicki Korneli*, z Kozolina w Płockiém,
8. *Czechowski Baltazar*, z Łąk w Mazowieckiém.
9. *Dębski Franciszek*, z Płocka.
10. *Rostkowski Leopold*, z Dłużniewic w Płockiém.
11. *Wilewski Narcyz*, z Płocka.

Z Klassy IV. która była ostatnią.

Z nagrodą: Pierwszy Uczeń w Klassie, trzeci w Szkole *Orpiszewski Jgnacy*, z Kłubki w Mazowieckiém.

Bez nagrody: 2. *Cegielski Mateusz*, z Kutna w Mazowieckiém.
3. *Orpiszewski Ludwik*, z Kłubki w Mazowieckiém.
4. *Hawelka Karól*, z Płocka, szczególniéy za chwalebne Obyczaie.

Z Klassy V. która była czwartą w porządku.

Z nagrodą: Pierwszy Uczeń w Klassie, drugi w Szkole *Lenczowski Ferdynand*, z Dębowéy góry w Mazowieckiém.
2. *Zieliński Gustaw*, z Chrostkowa w Lipnowskiém.
3. *Bukowski Szymon*, z Grudziąża w Prussach.

Bez nagrody: 4. *Sławęcki Wincenty*, z Płocka.
5. *Kozerski Remigiiusz*, z Biały w Płockiém.
6. *Braun Ludwik*, z Płocka.
7. *Bońkowski Hieronim*, z Bońków w Płockiém.
8. *Kisielnicki Jgnacy*, z Zielony w Mławskiém.
9. *Długokęcki Hilary*, z Krzykosów w Płockiém.
10. *Wilamowski Roman*, z Płocka.

Z Klassy VI. która była pierwszą w porządku.

Z nagrodą: Pierwszy Uczeń w Szkole i w Klassie *Sochowicz Józef*, z Mogilna w Prussach.
2. *Tuszkowski Jan*, z Przerytki w Mazowieckiém.
3. *Waśniewski Stanisław*, z Waśniewa w Mławskiém.
4. *Brzozowski Józefat*, z Nagurk w Płockiém.

Bez nagrody: 5. *Mitowski Adolf*, z Rakowa w Mazowieckiém.
6. *Bolesta Józef*, z Kamionek w Płockiém.
7. *Sobolewski Antoni*, z Płocka.
8. *Plendus Felix*, z Płocka.
9. *Brzeski Józef*, z Brześcia w Płockiém.
10. *Makomaski Stanisław*. z Chudzynka w Płockiém.
11. *Kozłowski Leon*, z Kleniewa w Płockiém.

II. Celuiące roboty mieli wolność zostawić na pamiątkę.

a) W Języku Polskim:

Z Klassy IV. *Kozłowski Józef.— Orpiszewski Ludwik.*

Z Klassy V. *Lenczowski Ferdynand.— Zieliński Gustaw.— Wilamowski Roman.— Dzięgielewski Jan.— Kisielnicki Jgnacy.— Brzozowski Wiktor.— Milewski Bartłomiéy.*

Z Klassy VI. *Tuszkowski Jan.— Sochowicz Jozef.— Brzozowski Józefat.— Plendus Felix.— Sobolewski Antoni.— Bolesta Józef.— Waśniewski Stanisław.— Cygański Marceli.— Kłobukowski Klemens.— Ulatowski Walenty.— Brzeski Józef.*

(*)

b) Rysunki:

Z Klassy III. A. *Rościszewski Juliian.*

Z Klassy V. *Kowalewski Kaietan.— Dembowski Floryan.— Zieliński Gustaw.*

Z Klassy VI. *Kownacki Teofil.*

c) Mappy Jeograficzne:

Z Klassy II. A. *Płachecki Jan.— Szepietowski Felix.*

Z Klassy II. B. *Strzeszewski Longin.— Zygfryd Henryk.*

Z Klassy III. B. *Czechowski Baltazar.— Pestugia Piotr.*

Z Klassy III. A. *Kulmanowicz Józef.— Szatkowski Seweryn.— Zygfryd Gustaw.— Smoliński Michał.*

d) Mappy Jeometryczne:

Z Klassy IV. *Betcher Teofil.*

Z Klassy V. *Dębowski Floryan.— Kisielnicki Jgnacy.*

Z Klassy VI. złożyli Mappę wymierzonego dla wprawy przez siebie samych folwarku, *Moryconi Kazimierz.— Cygański Marceli.— Rogiński Jan.*

III. Dyrektorowie Uczniów celuiących, i ci którzy zyskali pochwałę Rodziców.

Z Klassy VI. *Bolesta Józef.— Brzeski Józef.— Kłobukowski Klemens.— Mitowski Adolf.— Moryconi Kazimierz.— Ośniałowski Szymon.— Plendus Felix.— Sobolewski Antoni.— Sochowicz Józef.— Waśniewski Stanisław.— Zołtowski Adam.— Gabliński Józef.*

Z Klassy V. *Kozerski Remigiusz.— Dryński Jan.*

Z Klassy IV. *Orpiszewski Ludwik.*

IV. Po złożonym Examinie, otrzymali świadectwa doyrzałości w Naukach Szkoły Woiewódzkiéy.

1. *Sochowicz Józef*, z Mogilna w Prussach. Zawsze pierwszy Uczeń, w każdém półroczu zapisawany do Xięgi Sławy, przy końcu każdego roku odbierał nagrody: poszedł do Uniwersytetu na Wydział Prawa.

2. *Tuszkowski Jan*, z Przerytki w Mazowieckiém. Z Wydziałowéy Szkoły przybył do czwartey klassy w Płocku, gdzie corocznie zarabiał nagrodę: uczy się prawa.

3. *Brzozowski Józefat*, z Nagórk w Płockiém. Z Żuromina przybył do klassy trzeciey w Płocku, ciągle zapisywany do Xięgi Sławy, trzy w czterech latach otrzymał nagrody. Słucha Prawa.

4. *Waśniewski Stanisław*, z Waśniewa w Mławskiém. Zawsze z pochwałą kończył klassy, dwarazy otrzymał nagrodę. Przyszły Kandydat do Stanu Nauczycielskiego, przez rok upływaiący iest Kollaboratorem w Szkole Woiewódzkiéy Kaliskiéy.

5. *Mitowski Adolf*, z Rakowa w Mazowieckiém. Zawsze zapisywany do Xięgi Sławy, w sześciu latach kończąc klassy, trzy pozyskał nagrody. Uczy się prawa.

6. *Bolesta Józef*, z Kamionek w Płockiém. Każdą klassę kończył z pochwałą, w szóstéy zapisany do Xięgi Sławy i pamiątek Szkólnych. Poświęcaiąc się Stanowi Duchownemu przyięty został do Seminaryum w Płocku.

7. *Plendus Felix* z Płocka. W sześciu latach ukończył klassy, zapisany do Xięgi Sławy. Słucha w Uniwersytecie Prawa.

8. *Kóskowski Grzegórz*, z Kóskowa w Płockiém. Po ukończeniu Szkoły Woiewódzkiey uczy się Prawa.

9. *Sobolewski Antoni*, z Płocka. Przy ukończeniu każdey klassy odbierał pochwały, a w niektórych zapisywany był do Xięgi Sławy. Życzy sobie bydź przyięty na Kandydata do Stanu Nauczycielskiego, w upłynionym roku uczył dzieci prywatnie.

10. *Ośniałowski Szymon*, z Radzanowa w Płockiém. Zawsze pochwały odbierał. Poszedł na Wydział Prawa.

11. *Brzeski Józef*, z Brześcia w Płockiém. Ciągle zyskiwał pochwały, zapisany do Xięgi Sławy i pamiątek Szkólnych. Pragnie bydź Nauczycielem w Wydziale filologicznym. Początkowo uczy w Opolu u Xięży Piiarów.

12. *Wołowski Hieronim*, z Płocka. Częste w klassach odbierał pochwały. Uczy się Prawa.

13. *Walenty Ulatowski*, z Woiewództwa Mazowieckiego. Przybył do klassy piątéy szkoły Woiewódzkiéy Płockiéy którą ukończył z pochwałą. Uczy się Prawa.

14. *Czarnowski Marcelli*, z Kątów w Mazowieckiém. Zakończył Szkołę z pochwłą. Poszedł na Wydział Prawa.

15. *Kozłowski Leon*, z Kleniewa w Płockiém. Częste zyskuiąc pochwały, zapisany do Xięgi sławy i pamiątek Szkólnych. Uczy się Prawa.

W Roku Szkólnym 1825. na 1826.

Uczniów zapisanych do Szkoły w kończącym się roku mieliśmy 450. z tych mocno choruie 5. dla różnych przyczyn naywięcéy dla niemożności utrzymywania się niechodzi 37. razem ubyło ze Szkoły w ciągu roku 42. Uczniów.

I. *Po Examinie półrocznym zapisani do Xięgi Sławy i Pamiątek Szkólnych 22. Marca w 1826. Roku.*

Z Klassy I. która była piątą w porządku.

Pierwszy Uczeń z Klassy, piąty w Szkole, *Maerl Wilhelm* z Płocka.

2. *Siniarski Antoni*, z Postruża w Płockiém.
3. *Krokowski August*, z Mławki w Mławskiém.
4. *Kretkowski Emil*, z Więcławic w Mazowieckiém.
5. *Czarnowski Ignacy*, z Kątów w Mazowieckiém.
6. *Januszewski Antoni*, z Poniatowy w Mławskiém.
7. *Ostrowski Julian*, z Borkowa w Mławskiém.
8. *Myśliński Dominik*, z Kęsic w Mławskiém.
9. *Budkowski Franciszek*, z Sielc w Płockiém.
10. *Chudzyński Konstanty*, z Zukowa w Płockiém.
11. *Grobicki Alexander*, ze Ślepey Woli w Mazowieckiém.
12. *Podczaski Roman*, z Suykowic w Mazowieckiém.
13. *Polczycki Tytus*, z Płocka.

Z Klassy II. A. która była trzecią w porządku.

Pierwszy Uczeń w Klassie, szósty w Szkole, *Brzeziński Stanisław.*
2. *Wołowski Józef*, z Płocka
3. *Maiewski Rafał*, z Rybia w Mazowieckiém.
4. *Godlewski Szymon*, z Niszczyc w Płockiém.
5. *Grobicki Andrzéy*, ze Ślepéy woli w Mazowieckiém.
6. *Gervais Juliusz*, z Płocka.
7. *Czaykowski Zenon*, z Gąbina w Mazowieckiém.
8. *Smoliński Ludwik*, z Płocka.
9. *Rożański Józef*, z Osnicy w Płockiém.
10. *Cybulski Felix*, z Włoczewa w Płockiém.
11. *Tylinger Ferdynand*, z Poświętnego w Płockiém.

Z Klassy II. B. która była szóstą w porządku.

Pierwszy Uczeń w Klassie, ósmy w Szkole, *Bober Sylwester*, z Płocka.
2. *Zambrzycki Franciszek*, z Płocka.
3. *Sutkiewicz Symforyan*, z Klonowca w Mazowieckiém.
4. *Falkowski Paweł*, z Gąbina w Mazowieckiém.

Z Klassy III. A. która była czwartą w porządku.

Pierwszy Uczeń w Klassie, trzeci w Szkole, *Malinowski Franciszek*, z Golubia w Prussach.
2. *Chrzęciewski Antoni*, z Turka w Kaliskiém.
3. *Kaszewski Józef*, z Brześcia w Mazowieckiém.
4. *Dembiński Franciszek*, z Płocka.

Z Klassy III. B. która była ósmą w porządku.

Pierwszy Uczeń w Klassie, siodmy w Szkole, *Zygfryd Henryk*, z Umiemów w Płockiém.

Z Klassy IV. która była siodmą w porządku.

Pierwszy Uczeń w Klassie, drugi w Szkole, *Świerczyński Felix*, z Błędny w Mazowieckiém.

2. . . . .
3. *Krauze Franciszek*, z Lipińskich w Mazowieckiém.
4. *Szadkowski Seweryn*, z Kosewa w Mławskiém.
5. *Kulmanowicz Józef*, z Krosniewic w Mazowieckiém.

Z Klassy V. która była pierwszą w porządku.

Pierwszy Uczeń w Klassie, czwarty w Szkole, *Orpiszewski Jgnacy*, z Kłubki w Mazowieckiém.
2. *Turowski Jan*, z Bogorzyna w Mławskiém.
3. *Sulimowski January*, z Seynów w Augustowskiém.
4. *Zieleniewski Xawery*, z Belny w Mazowieckiém.
5. *Moszczeński Walenty*, z Konar w Prussach.
6. *Markiewicz Jan*, z Płocka.
7. *Słomiński Ludwik*, z Żukowka w Płockiém.

Z Klassy VI. która była drugą w porządku.

Pierwszy Uczeń w Szkole i w Klassie *Lenczowski Ferdynand*, z Dębowéy góry w Mazowieckiém.
2. *Sławęcki Wincenty*, z Płocka.
3. *Zieliński Gustaw*, z Chrostkowa w Lipnowskiém.
4. *Kozerski Remigiiusz*, z Biały w Płockiém.
5. *Bońkowski Hieronim*, z Bońków w Płockiém.

II. *Dyrektorowie dopomagaiący w Naukach Uczniom zapisanym do Xięgi Sławy, albo którym Rodzice pochwałę oddaią.*

Z Klassy VI. *Sławęcki Wincenty.— Morykoni Kazimierz.— Żołtowski Adam.— Oppmann Adolf.*

Z Klassy V. *Barcikowski Michał.*

III. *Dozorcy Wydziałów z Klassy VI.*

1. *Sławęcki Wincenty*, Dozorca w ulicy Jezuickiéy.
2. *Oppman Adolf*, Dozorca w ulicy Kollegialnéy.
3. *Lenczowski Ferdynand*, Dozorca w ulicy Więziennéy.
4. *Bońkowski Hieronim*, Dozorca w Rynku.

5. Żołto-

5. *Żołtowski Adam*, Dozorca w ulicy Zduńskiéy.
6. *Dzięgielewski Jan*, Dozorca w ulicy Warszawskiéy.
7. *Zieliński Józefat*, Dozorca w ulicy Grodzkiéy.
8. *Fijałkowski Wincenty*, Dozorca w ulicy Dobrzyńskiéy.

Dozorca przy Kuratorze *Kowalewski Kaietan.*

Dozorca przy Rektorze *Kazimierz Moryconi.*

Dozorca przy X. Prefekcie *Zieliński Gustaw.*

IV. ODWIEDZAIĄCY SZKOŁĘ.

1. Wizytuiący Szkołę z Urzędu.

Dnia 29. Lipca 1825. na publicznym Popisie *Adam Prażmowski* Biskup Płocki.

2. Rodzice i Opiekunowie przytomni zapisowi dzieci do Xięgi Sławy i pamiątek Szkólnych.

August Mitowski, Oyciec Adolfa.
Józef Orpiszewski, Oyciec Jgnacego, Lucyana, Konstantego i Ludwika.
M. Chrzęciewski, Stryi Antoniego.
Kisielnicka, Matka Ignacego.
Johne, Matka Adolfa.
Stawnicka, Matka Jgnacego.
Zielińska, Ciotka Gustawa i Karola.
Hawelka, Matka Karola.
Paprocki Stefan, Opiekun Palemona.
Walenty Grochowski, Oyciec Antoniego.
Filip Markowski, Oyciec Leonarda.
A. Weigel, Matka Juliusza Żerwe.

3. W różnych czasach odwiedzaiący Szkołę Płocką.

Przytomni uroczystemu posiedzeniu Towarzystwa Naukowego z powodu wzniesienia Pomnika Królom Polskim WŁADYSŁAWOWI HERMANOWI i BOLESŁAWOWI KRZYWOUSTEMU, dnia 13. Września 1825.

Adam Prażmowski, Biskup Płocki.

Jan Turski.— *X. Michał Wiérzbowski* Kanonik Katedr: Płocki.— X. *Łukasz Przyłuski* K. K. P.

Antoni Giełgud, Generał Brygady Woysk Polskich.

Romuald Urbański, Podpółkownik.

X. Chmielewski, Proboszcz Kat: Płocki.

Gostkowski Paweł, Obywatel Woiewództwa Płockiego.

Jan Betcher, Prezydent miasta Płocka.

Tomasz Polczycki, Podprokurator Sądu Kryminalnego.

M. Garlicki, Kommissarz Woiewódzki.

K. J. Marcinkowski, Inspektor.

Porębski, Pisarz Sądu Kryminalnego.

Zygmunt Vogiel, Professor Uniwersytetu Król: Warszaws: i Liceum.

Dnia 16. Września 1825. X. *Jakób Ossowski*, Archidiakon i Oficyał Pułtuski, od roku 1790. do 1802. Prorektor w Szkole Płockiéy.

V. ZBIORY NAUKOWE.

1. Do Biblioteki publicznéy i Szkólnéy Woiewództwa Płockiego złożono:

Z Kommissyi Rządowéy Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego, Programatów Popisowych Szkół Wyższych sztuk 12.

Opiekunowie i Członki Towarzystwa Naukowego: Rektor Uniwersytetu Warszawskiego Tomów 2. własne dzieło 1.— *Zborowski* Professor Tomów 4.— X. *Rektor z Włocławka* Tom 1.— X. *Hewelke* własne dzieło 1.— X. *Kanonik Wiérzbowski*, własne dzieło Tom 1.— Professor *Zdżarski*, własne dzieło 1.— *Karól Milewski* własne dzieło Tom 1.— *Pinko* Professor Tomów 5.

Osoby nienależące do Szkoły: *Połańska* wdowa po Professorze z Xiążek zmarłego Syna który zaczynał bydź Nauczycielem Tomów 6.— *Smolikowski* Rektor z Lublina 5.— X. *Wedykowski* Kan: Kat: Lubelski, własne dzieła 2. iedno w Rękopiśmie. — *Krzyżanowski Jan Kanty* Członek Towarzystwa Elementarnego własne dzieło 1.— *Tugenhold* z Warszawy własne dzieła 2.

Uczniowie Szkoły Płockiéy: z Klassy I. *Moszczeński Emil* Tom 1.— z Klassy III. *Langmann Michał*, Tom 1.— *Rościszewski Juliian*, Tomów 2.— *Karski*, Tom 1.— z Klassy IV. *Kulmanowicz*, Tom 1.— *Kleniewski Emil*, Tom 1.— *Sokolnicki*, Tom 1.— *Lisicki Stanisław*, Tom 1.— z Klassy V. *Burzyński* 2.— z Klassy VI. *Zieliński Gustaw* Tomów 4.— *Żołtowski* 2.— *Bońkowski* 1.

2. Do Muzeum, wniesiono w ofierze:

Medale i różne wyciski. Józef Kobyłecki z Gwardyi Rossyiskiéy sztuk 19.— *Ferdynand Wolski* 2. *Dawne Pieniądze*, *Kircher*, Aptekarz sztukę 1.— *Porębski*, Pisarz 8. — *Rościszewska z Chełmickich* 13. — *Juliusz Ludwig*, z Warszawy 1.— *Maryan Brzozowski*, z Korpusu Artylleryi 1.— *Gawarecki*, Prokurator 1.— Robotnicy na dziedzińcu Szkólnym wykopane 3.— Uczniowie Szkoły Płockiéy: *Winkler Józef* 1.— *Plendus Stanisław* 1.— *Sokołowski Ludwik* 1.— *Tłuchowski Teodor* 1.— *Szubski Jan* 4.— *Kleniewski Bolesław* 1.— *Burzyński* 2.— *Dębowski Mikołay* 1.— *Żołtowski* metalowych 5. a papierowych 3. sztuki.

Rzeczy do Zbiorów historyi Naturalnéy należące złożyli: *Kuklińska* Professorowa, *Kircher*, Aptekarz.— Uczniowie: *Johne Adolf*, *Ostrowski Juliian*, *Wężycki Seweryn*, *Cieśliński Józef*, *Karski*, *Bąkowski Stanisław*.

Pamiątki historyczne i różne rzeczy dawne: *Kaszewski Józef*, z Klassy III.— *Dębowski Floryan*, Podchorąży z pułku Strzelców konnych.— *Oppmann Adolf*, z Klassy VI.— *Pepłowski*, Podsędek z Pułtuska.

3. Do Pomnika Stanisława Potockiego.

Różne interesuiące pamiątki złożyli: *Czaplicki Assessor*.— Pułkownik

Radwan.— *Kazimierz Morykoni.*— *Kobyłecki Józef*, z Gwardyi Rossy skiéy trzy medale.

Professor Vogiel, sztych własnego Rysunku.

Po zmarłym Nauczycielu *Juliianie Polańskim*, różne Poetyckie rękopism w ósmiu zeszytach.

VI. NOWE URZĄDZENIA SZKOLNE.

Naprzód. Kommissya Rządowa Wyznań Religiynych i Oświeceni Publicznego pod 27. Maja r. b. do liczby 8412. zmieniaiąc dla kończącyc Szkołę Woiewódzką dawniéysze przepisy względem Examinów doyrzałośc postanowiła *Urządzenie Examinów kwalifikacyynych do słuchania kursó w Uniwersytecie.* Podług tego Urządzenia:

1. Uczniowie tylko drugoletni Klassy VI. Szkoły Woiewódzkiéy mog bydź do złożenia Examinu kwalifikacyynego przypuszczeni.

2. Tak z robot na piśmie, iak z ustnych odpowiedzi, każdy odcho dzący powinien okazać: że może każdego łatwiéyszego łacińskiego, greckieg francuzkiego, niemieckiego autora zrozumieć, i bez trudności na polski przekładać; tudzież podane myśli choć niewyborną łaciną, tedy przynay mniéy bez błędów grammatycznych, iuż ustnie iuż na piśmie wykładać.

3. Za usposobionych do Uniwersytetu niemogą bydź uznani tylko c którzy okażą postęp dostateczny przynaymniéy w dwóch trzecich częściac przedmiotów. A z połową postępów miernych, w tenczas tylko będzie mo gło bydź wydane zaświadczenie usposobienia, gdy pomiędzy innemi otrzy ma przynaymniéy ze dwóch przedmiotów postęp celuiący.

4. Niebędzie mogło bydź wydane zaświadczenie Uczniowi, który mi iaki zarzut co do Obyczaiów, lub któryby z Nauki Religii i Moralności nie otrzymał postępu celuiącego lub dostatecznego.

5. Po złożonym Examinie kwalifikacyynym Uczniowie w skutek rap portu Rektora podanego do Kommissyi Rządowéy Wyznań Religiynych Oświecenia Publicznego; a roztrząśnionego przez Towarzystwo Elementarne

umieszczeni na liście Uczniów do Uniwersytetu przybydź maiących, w pierwszéy połowie miesiąca Września odbędą, w Towarzystwie do Xiąg Elementarnych, tentamen ustny, aby uzyskać potwierdzenie zaświadczeń uspo-sobienia, bez którego potwierdzenia nikt do Uniwersytetu wpisanym bydź niemoże.

Powtóre. Komissya Rządowa Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego pod dniem 6. Lipca 1826. roku do liczby 8959. zaleciła: że żaden nowo przybywaiący do Szkoły Uczeń, niemoże bydź przyięty, dopóki przez Examen nieudowodni dostatecznego postępu w głównych przedmiotach Naukowych, w stopniu przepisanym dla téy Szkoły i Klassy, do któréy ma wchodzić. Postanowienie to maiące zamiar zapewnić Młodzieży do Publicznych Szkół wyższych uczęszczaiącéy gruntowniéyszy postęp w Naukach, damy poznać obszerniéy w wypisie prawideł promocyi.

Potrzecie. Kurator Jeneralny Instytutów Naukowych w dniu 12. Grudnia r. 1825. pod liczbą 1046. postanowił: ażeby każdy Uczeń miał Kontrolę, to iest: xiążkę do zapisu rzeczy swoich, i świadectw postępowania tak w domu, iako i w Szkole. Szczególne przepisy ułożone, przy zaprowadzeniu tego nowego porządku do Szkoły Płockiéy niżey umieścimy.

Poczwarte. Kommissya Woiewództwa Płockiego pod 17. Maia 1826. do liczby 21001. przysłała Urządzenie Kommissyi Rządowéy Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego z dnia 6. Kwietnia 1826. roku, pod liczbą 4895. obéymuiące przepisy, obchodzenia dni Uroczystości Galowych Dworskich. Zaprowadzony w téy mierze porządek dla Szkoły Płockiéy, podamy do wiadomości Publicznéy.

VII. PRZEPISY i PORZĄDKI SZKÓLNE.

W poprzedzaiących latach ogłaszaiąc prawidła postępowania, w których wykonaniu Uczniowie szukać maią pomocy Rodziców i utrzymuiących w domowym dozorze Młodzież Szkólną, liczyliśmy te artykuły pomiędzy potrzeby Szkoły, z wezwaniem Zwierzchności domowéy, ażeby dzieci szukaiące

Nauki i udoskonalenia, wspomagała w dążeniu ku pożądanemu celowi. Teraz niepowtarzaiąc iuż wiadomych dobrze odezw, przy ogłoszeniu nowych porządków i przepisów naszych, dawniéy oznaymione wspominać będziemy w niewątpliwéy ufności, że przez dzieci i przez tych, którzy pragną dobra Wychowanków swoich, ściśle wypełniane zostaną.

1. Porządek Obchodu Uroczystości Galowych Dworskich.

Ażeby młodzież bez odrywania od zatrudnień Szkólnych, z dzieciństwa zaraz nawykała do obowiązków przywiązania, wdzięczności i wierności, iakiemi każdy dobrze myślący dla NAYŁASKAWSZEGO MONARCHY i DOSTOYNÉY JEGO RODZINY przeięty bydź powinien, postanowiony został następuiący porządek, obchodu w Szkole Płockiéy Uroczystości Galowych Dworskich.

1. W Niedzielę poprzedzaiącą każdą Uroczystość zebrana Szkoła, w miéyscu zwyczaynéy Nauki Religiynéy, będzie miała podaną przez X. Prefekta, stósowną do Uroczystości Naukę i odmówi przepisane Modlitwy.

2. W sam dzień Uroczysty o zwykłéy na codzienne Nabożeństwo godzinie, będzie Msza Święta grana, a Uczniowie prześpiéwaią pieśń za Króla. Przy końcu Nabożeństwa nastąpią kościelne modły i Hymn w téy okoliczności używany.

3. Po odbytém Nabożeństwie w dni Szkólne Uczniowie do Klass swoich powrócą.

4. Gdyby Uroczystość przypadała w dzień wolny od Szkoły, w ten czas Uczniowie ze swoią Zwierzchnością, mogą bydź na publiczném w Kościele Katedralnym Nabożeństwie.

2. Prawidła Promocyi Uczniów.

Gdy dla młodego człowieka niema nic ważnieyszego w zawodzie iego Szkolnym iak promocya roczna, gdy zbyt prędko i bez doyrzałości promo-

wowany, w naukach ugruntować się niemoże, i nabiera nałogu przestawania na niedokładném rzeczy obięciu; gdy z drugiéy strony niepotrzebnie zatrzymany w Klassie który Uczeń, nietylko z uszczerbkiem drogiego czasu swoiego, bywa przykrym téyże Klassy ciężarem, ale też częstokroć zupełnie się opuszcza; wnieść ztąd należy iak wielkiéy układ promocyi potrzebuie uwagi; dla zapewnienia przeto Rodziców bardzo czasem niecierpliwych i niewyrozumiałych, że w téy mierze żadne stronnictwo miéysca mieć niemoże, wyszczególniaią się tu nayważnieysze nauk przedmioty, i ich w każdéy Klassie granice, na które przy układaniu promocyi naywięcéy uważać potrzeba.

Do Klassy II. Rozbiór nowy na części w polskim ięzyku, deklinacye i konjugacye foremne łacińskie, cztery działania arytmetyczne z liczbami poiedyńczemi i wielorakiemi.

Do Klassy III. Deklinacye i konjugacye łacińskie nieforemne, i pierwsze zasady składni łacińskiéy. Działania arytmetyczne z ułomkami, z Jeometryi o przystawieniu tróykątów i o liniiach równo odległych.

Do Klassy IV. Bezbłędnie pisać po polsku, układać listy w materyach łatwieyszych. Konstrukcyą łacińską; całą arytmetykę i cztery działania arytmetyczne ze znakami ogólnemi; z Jeometryi, własności koła.

Do Klassy V. Rzeczy słyszane opowiadać w ięzyku Oyczystym porządnie i zwięźle. O iloczasie łacińskim. Zewnętrzną poezyą polską i łacińską: o proporcyach arytmetycznych i Jeometrycznych: o wyciąganiu pierwiastków kwadratowych i równaniach stopnia pierwszego: z Jeométryi o podobieństwie wielokątów i o proporcyonalności ich boków.

Do Klassy VI. Pisać po polsku loicznie i gładko, bez wielkiéy trudności rozumieć Autorów łacińskich. Jeografiią i Historyą powszechną; ogólny rys historyi Naturalnéy i Fizyki. Teoryą równań stopnia drugiego i Teoryą logarytmów: z Jeometryi przybliżony stosunek okręgu do średnicy: trygonometryą prostokreślną.

Gdyby z wymienionych tu tak ściśle ograniczonych przedmiotów, w niektórych tylko zdawał się bydź Uczeń dosyć mocnym, a w innych bardzo

słabym, promowowany bydź niepowinien; bo lepiéy ażeby był dobrym Uczniem Klassy niższéy, niż iednym z naygorszych wyższéy. Niech tam nabierze ducha gruntowności i dokładności, a z edukacyi swoiéy rzetelny odniesie pożytek. Doświadczenie albowiem uczy, że kto w niższych Klassach przestawał na niedokładném rzeczy obięciu, nietylko w wyższych niczego się gruntownie nienauczył, ale też w całém życiu swoiém zgłębiać rzeczy i dobrze o nich sądzić nieumiał.

Uwaga. Przepisy te z §. 40. wewnętrznego Urządzenia Szkół 1820. roku, zastósowane są do Postanowienia Kommissyi Rządowéy Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego pod 6. Lipca roku 1826. do liczby 8412. wskazuiącego które Nauki za główne w promocyi liczone bydź maią. Wszakże przestrogę uczynić tu wypada, że chociaż w postanowieniu wzmiankowaném opuszczon niektóre Nauki Szkólne, gdy iednak przy Examinie kwalifikacyynym we wszystkich usposobienie okazywać należy, chcący przeto szukać udoskonalenia w Uniwersytecie, wszystkich uczyć się musi.

3. Kontrola rzeczy, domowego sprawowania się Uczniów i postępu w Szkole.

1. Każdy Uczeń powinien mieć porządnie zszytą, a ile okoliczności pozwolą dobrze oprawną Xiążkę, z kilku arkuszy czystego papieru na ćwiartki złożonego. Okładka téy Xiążki ma mieć napis *Kontrola*, z dodaniem Imienia i Nazwiska Ucznia, przyczém Zwierzchność Szkolna w każdém półroczu położy liczbę zapisu Ucznia.

2. Na pierwszéy za okładką karcie wypisane będzie:

Kontrola rzeczy, domowego sprawowania się i postępu.

(Jmie i Nazwisko Właściciela).

W Szkole Woiewódzkiéy Płockiéy.

Od dnia . . Miesiąca . . . . roku

Ucznia Klassy . . . .

3. Uczeń od przyyścia do Szkoły iednę bez odmiany kontrolę zachowywać powinien; przechodząc tylko do wyższey klassy pod pierwszym napisem

pisem wyrazi dzień i rok otrzymanéy promocyi, i tak następnie, aż ukończy Szkołę. Dla tego w miarę przyszłéy potrzeby, w xiążki kontroli, więcéy papieru oprawiać należy.

4. W szczególnych przypadkach, żaden Uczeń przed Zwierzchnością Szkólną, nowéy kontroli składać niemoże, tylko z wyraźném świadectwem, Oyca lub Opiekuna, że za pozwoleniem zmienia xiążkę kontroli.

5. Karty w kontroli wszystkie po obudwu stronach, liczbowane bydź powinny i na cztery podzielone części. Podział tęn opisać należy, na odwrotnéy stronie pierwszéy karty kontroli, tak:

Wykaz zapisów w Kontroli.

a) Xiążki i rzeczy do Nauki potrzebne, na karcie . . .

b) Spis bielizny, pościeli, sukni i różnych rzeczy, do wygody służących, na karcie . . .

c) Przychody i wydatek pieniędzy na karcie . . .

d) Zapisy odwiedzaiących mieszkania, o sprawowaniu się w domu, i Zwierzchności Szkólnéy, o postępie w klassie, na karcie . .

6. Wszystkie rzeczy Ucznia, we dwóch pierwszych częściach kontroli spisane w domu, Oyciec lub Opiekun podpisze, przychód pieniędzy ten podpisywać powinien, kto ich dostarcza Uczniowi. Każdą rzecz nowo nabytą i każdy wydatek, Uczeń zaraz w mieyscu swoiém wpisze, a za pierwszą sposobnością, poda do podpisu Oycu lub Opiekunowi.

7. W spisach xiążek i rzeczy, następuiący porządek zachować należy:

a) Liczba porządkowa.

b) Tytuł xiążki albo opis rzeczy.

c) Liczba tomów albo liczba sztuk.

d) Uwagi.— Tu notować można, kiedy rzecz iaka sprawiona, co kosztuie, kiedy wychodzi z użycia, lub iak iest zmieniona i t. p.

8. Stawaiący do półrocznego zapisu Uczeń czy dawny, czyli nowy, przygotowaną wedle przepisu kontrolę, okazać powinien Zwierzchności Szkólnéy, dla zanotowania liczby zapisu.

9. Odwiédzaiący miészkania Uczniów, za każdą wizytą w czwartym oddziale kontroli zapisuią: czyli w téy wizycie uczeń okazał się godnym pochwa-

ły lub napomnienia i z iakich powodów, czy regularnie do klassy uczęszcza, albo z iakiéy przyczyny opuszcza Szkołę.

10. Zła nota Ucznia i znaczniéysza kara, naprzykład zapisanie do Xięgi czarnéy, mogą bydź zaciągnione przez Kuratora albo Rektora, do kontroli Ucznia wykraczaiącego.

11. Za odebranym rozkazem, uczniowie składać powinni kontrolle swoie Rektorowi, szczególniéy przed examinem półrocznym, aby znich wypisano w Xiędze Cenzury, zdanie o sprawowaniu się Ucznia za szkołą; przed końcem znowu półrocza, aby zapisać iak Uczeń postąpił w naukach, i co wkońcu półrocza zarobił, czy nagrodę, pochwałę lub napomnienie. Świadectwo to podpisem Władzy Szkólnéy i pieczęcią urzędową, w każdém półroczu stwierdzone zostanie.

12. Dla utrzymania porządku Xiążka kontroli, w każdym z czterech Oddziałów, powinna mieć założoną cwiartkę czystéy bibuły.

13. Otrzymuiący nagrodę i Uczniowie zyskuiący zaszczyt, zapisu do Xięgi Sławy, oprócz kontroli biorą świadectwa, które przy końcu każdego półrocza zwracaią Rektorowi. Jeżeli Uczeń posiadaiący takie świadectwo, opuszczony będzie w Xiędze Sławy, kartka iego zatrzymana zostanie, a gdyby zasłużył na naganę, w Xiędze Czarnéy na pamiątkę smutnego zaniedbania pożytku i sławy złożona będzie. Za powrotem iednak do wzorowych obyczaiów i celuiącéy pilności, świadectwo swoie poprawiony Uczeń odebrać może.

14. Uczeń z zaszczytem kończący Szkołę, kopiią czwartego oddziału kontroli swoiéy, świadczącéy o chwalebne sprawowanie się w domu i w Szkole do Akt Szkolnych złożyć może, ale na to potrzeba, wyraźnego postanowienia Zwierzchności Szkólnéy.

15. Kontrola Uczniów zastępuie, dawniéysze w Szkole Płockiéy ustanowienia, to iest:

a) Względem utrzymywania Reiestru rzeczy i wydatków.

b) Wypisów z Xięgi Cenzury, czyli półrocznych świadectw, o postępowaniu Uczniów w Szkole i za Szkołą.

c) **Względem Xiążek do zapisu, dla odwiedzaiących mieszkania.**

4. Wypis z Postanowienia Uczniów starszych i Dozorców.

§. 6. *Znaki starszeństwa.*

Noszą znak starszeństwa, dopóki przez wyrok Zwierzchności Szkolnéy, nieutracą tego zaszczytu:

a) Uczniowie wybrani na Dozorców Wydziałowych i Dozorców mieszkań.

b) Prezesi i Exprezesi Klass.

c) Uczniowie Klassy VI.

d) Uczniowie Klassy V. którzy z IV. otrzymali Promocyą z pochwałą; a po pierwszém półroczu, którzy zyskuią pochwałę.

e) Uczniowie z Klassy II. III. i IV. zapisani do Xięgi Sławy i ci, którzy za przykładne obyczaie maią pochwałę.

f) W Klassie I. Uczniowie po pierwszém półroczu zapisani do Xięgi Sławy.

g) Uczniowie Szkół obcych, przybywaiący do Szkoły Płockiéy z nagrodą.

Tracą znaki starszeństwa Uczniowie, którzy przez trzy miesiące niezarobią pochwały, albo otrzymaią napomnienie publiczne i karę większą.

§. 7. *Podział miasta na Wydziały.*

1. Dla dozoru Uczniów za Szkołą, ulice miasta gdzie mieszkaią Uczniowie, podzielone są na ośm Wydziałów; a nadto iest osobny oddział Izraelitów.

2. Wydziały zostaią pod szczególną Opieką Członków Zwierzchności Szkolnéy; każdy oprócz tego Wydział, ma Dozorcę Wydziału i wedle potrzeby Dozorców mieszkań wybranych z Uczniów, którzy pozyskali zaszczyt starszeństwa.

3. Opiekuiący się Wydziałami, zwiedzaią mieszkania Uczniów w Wydziałach swoich, bywaią na obradach Dozorczych, albo przeglądaią ich rapporta, kiedy okoliczności pozwolą, wychodzą na przechadzki, a używaiąc wyręczenia i pomocy Dozorców, pilnuią aby obowiązki swoie wiernie pełnil

(*)

§. 8. *Ogólny Dozór porządku.*

Dla utrzymania ogólnego porządku, wybrani są Uczniowie, w stopniu Dozorców Wydziałowych przy Kuratorze, przy Rektorze i przy X. Prefekcie; a oprócz tego Dozorca Ewangelików i Dozorca Uczniów Moyżeszowego Wyznania, ci wedle okoliczności, mogą mieć stopień Dozorców Wydziałowych, albo dozorców mieszkań.

§. 9. *Dozór Klass przy zbieraniu się Uczniów i w czasie Nabożeństwa.*

Oprócz Professorów Prezyduiących w Klassach, i tych którzy tygodniowy dozór Klass utrzymuią, dla dozoru Uczniów przy schodzeniu się i wychodzeniu że Szkoły, iako też w czasie Nabożeństwa, każda Klassa ma przydanych sobie Dozorców Wydziałowych, którzy z Urzędnikami Klassy, to iest: Prezesem, Pisarzem, Dozorcą i Radcami przestrzegaią porządku, pod własną odpowiedzialnością.

5. Postanowienie co do napisów.

Zdarzaią się nieprzyzwoite napisy, albo rysunki po papierach i xiążkach, po klassach i murach Szkólnych, a nawet po domach i ulicach, które mogą bydź miane za sprawy Uczniów, dla tego w Szkole zaprowadzone są następuiące prawidła:

1. Każdy kto postrzeże nieprzyzwoity napis, starać się powinien zatrzéć go iak nayrychléy.

2. Kto przekonany zostanie, że zrobił napis krzywdzący Szkołę, lub iaką osobę, albo iaki bądź napis, lub rysunek w mieyscu Publiczném, ten przykładnie ukarany zostanie.

3. Prócz tego odpowiadać będą, za znalezione napisy:

a) W klassie i na murach około klassy, pierwsi w niey Urzędnicy.

b) Po domach i po ulicach Dozorcy Wydziałów i mieszkań, a szczególniéy Uczniowie, należący do tego domu, gdzieby się znalazł napis.

c) Na xiążkach i papierach, właściciel xiążki i domowy Dozorca.

d) Ten co wiedział o napisie a niezatarł.

6. Postanowienie względem kąpieli.

Dla ochrony tych, którzy się kąpać zechcą, każdy Uczeń idący do kąpieli, te przepisy zachować powinien:

1. Nikt bez wyraźnego pozwolenia Kuratora, kąpać się niemoże, chociażby nawet z Rodzicami.

2. Ci którzy się kąpią z Rodzicami, złożą u Kuratora świadectwo, że Rodzice żądaią pozwolenia; to samo czynią także Uczniowie, którzyby się kąpać mieli z Professorami.

3. Inni Uczniowie niemogą się kąpać, tylko w tenczas, gdy dwóch starszych, złoży przed Kuratorem spis tych Uczniów, któremi w kąpieli opiekować się zechcą; oświadczą przytém gdzie się kąpać będą i kiedy.— Oprócz Uczniów dla których, uzyskane będzie pozwolenie, żaden inny kąpać się pod karą surową niemoże. Do kąpania się w Wiśle, niezyska nikt pozwolenia.

4. Uczniowie starsi zyskuiący dla innych pozwolenie, odpowiedzialni będą, za wszystkie wydarzone przypadki; a gdyby się w czém winnemi okazali, obok stósownéy kary, utracą prawo do zaszczytnego zaufania.

7. Przypomienie dawniéyszych przepisów i postanowień.

Naprzód. Każdy Uczeń przybywaiący do Szkoły, ma sobie oddane wszystkie Ustawy i przepisy, które zachowywać powinien.— Zwierzchność Domowa w dopełnieniu użytecznych postanowień, nayskuteczniéy dzieciom pomagać może, a wiele iest takich okoliczności, w których pilnować wychowanków swoich, obowiązani są Rodzice, Opiekunowie i Gospodarze; spodziéwać się przeto wypada, że każdy zechce poznać, zachować i przestrzegać, aby wykonywane były przepisy, zawarte w Ustawach dla uczniów i wypisach z porządków Szkólnych, których wyciąg tegoroczny, trzecią część składa.

Powtóre. Kto z Uczniów nieotrzyma pochwały, szczególniéy w obyczaiach, niemoże bydź przyięty bez opłaty Szkólnéy, na przyszłe półrocze. Wszyscy także Dyrektorowie, za dozór dzieci zyskuiący żywność i pensyą, opłatę składać muszą.

Potrzecie. Który z Uczniów otrzyma napomnienie w kontroli, albo który zmienia mieszkanie i Dyrektora, do zapisu z Rodzicami przybydź powinien. Zostaiący w domowym dozorze i ci, którzy pochwały zyskuią, z Gospodarzami i Dyrektorami przybywać mogą. Życzyć iednak należy, aby szczęśliwi Rodzice, oglądaiąc Xięgę sławy i Pamiątek Szkoły naszéy, zapisać się w niéy mogli, obok wzrowych Synów swoich.

Poczwarte. Uczniowie mały w naukach czyniący postępek, którzy ieszcze maią naganę w obyczaiach, znaydą trudność w przyięciu do Szkoły. Tak nieszczęśliwych oznaczamy, usunięciem od Publicznego Popisu i zwróceniem do niższéy klassy; a mogą bydź tacy, którychby lepiey innemu oddać powołaniu.

Popiąte. Uczniowie mieszkaiący w Płocku, do zapisu pierwszego dnia stawać powinni, po ukończeniu Wakacyi albo Świąt; ci zaś, którzy do oddalonych iadą Rodziców, w dwóch dniach następnych wrócą i zapisani będą.— Kto późniéy wróci, karę poniesie, wyiąwszy przypadek udowodnionéy choroby.

Poszóste. Nikt Dyrektora odmieniać, ani przyymować niemoże, bez narady z Rektorem; stancyi zaś obierać dzieciom niewolno, tylko u Gospodarzy, upoważnionych przez Kuratora.

Posiódme. Synowie maiętnieyszych Rodziców, mogą prosić o wolność przyłożenia się do funduszu na wsparcie, ubogich Uczniów w Towarzystwie Miłosierdzia, gdzie przechodzone suknie, i używane Xiążki składać można.

Poósme. Ofiar do Biblioteki i Muzeum, niepotrzeba zapewne przypominać Uczniom, którzy znaydą sposobność, zostawienia w Szkole chlubnéy pamiątki.

TOWARZYSTWA PRZY SZKOLE WOIEWÓDZKIÉY PŁOCKIÉY.

Mierząc możnością przedsiewzięty zawód, w początku zaraz ograniczyliśmy widoki nasze. Do *Towarzystwa Miłosierdzia*, same Płockie wzywamy Osoby, szukaiąc wsparcia dla ubogiéy, a przez obyczaie i pilność, godnéy politowania Młodzieży Szkolnéy. *Towarzystwu Naukowemu* główne nadaliśmy cele, wystawić dokładny obraz Woiewództwa Płockiego, i iak będzie można, zgromadzać w Płocku naukowe zakłady; wzywaiąc przeto opieki, nietyle pomocy, iak względnego szukamy pobłażania.

Wszakże Towarzystwa nasze, nie małe iuż zyskały dobrodzieystwa: kiedy *Kommissya Rządowa Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego*, wiadomości o działaniach naszych, obok Sprawy roczneý o Szkole Płockiéy umieszczać dozwala; kiedy Bibliotekę i Muzeum Szkolne, przyłączyć raczyła do Zbiorów Towarzystwa Naukowego, pod ogólném nazwiskiem Publicznéy Biblioteki i Muzeum Woiewództwa Płockiego; kiedy *Kommissya Woiewódzka*, kiedy *Dostoyny Jéy Prezes*, godną wdzięczności powszechnéy łaską, znaczny zbiór Xiążek użytecznych, do tysiąca tomów wynoszący, składaiąc w téy Bibliotece, użytkowi Publicznemu poświęcił.— Tyle iuż posiadaiąc do lipca w 1824. roku, zdaliśmy pięć razy publiczny rachunek, z czynności Towarzystwa Miłosierdzia, a cztery ogłoszone zostały wiadomości o Towarzystwie Naukowém, w dniu zaś 13. Września 1825. roku, szóste Publiczne mieliśmy Posiedzenie.

W początkowym zakładzie Towarzystwa Płockie, odbywały zwykle publiczne Posiedzenia, łącznie z Uroczystością Szkólną Świętego Józefa, ale 19. dzień Marca, ważne bardzo dla Uczniów, dla Płocka, dla Polaków do uroczystego obchodu wystawuiący pobudki, takie często znaydował niedogodności, że Publicznem posiedzeniom naszym, niémiał kto przewodniczyć, że mało bardzo Członków znaydowało się na nich.— Wypadła przeto potrzeba, stosowniéyszego szukać czasu. Tak w roku 1824. wzięliśmy dzień, kiedy *Prezes Towarzystwa Naukowego* znaydował się w Płocku, a w 1825.

posiedzenie Publiczne, połączone zostało z uroczystym obrzędem, odnowienia Pomników dawnym Królom naszym, o których przez dwa wieki niewiedziano prawie, gdzie ich popioły spoczywaią (1).

Nieśmiemy liczyć do czynności Towarzystwa, téy czci którą w pomniku wzniesionym oddano, szczątkom zwłok MONARCHÓW POLSKICH i XIĄŻĄT POLSKICH. Zamiar ten uprzedził, powstanie Towarzystwa Naukowego; mamy tylko obowiązek, ażeby w gronie naszém, znalazł się drugi *Laurenty*, któryb ypo kilku wiekach, nie tylko wskazywał popioły dobroczynnych

(1) Długo bardzo ledwie była historyczna wiadomość, że w Płocku pochowano WŁADYSŁAWA HERMANA i BOLESŁAWA KRZYWOUSTEGO Królów Polskich; a w różnych klęskach i odmianach, iakim podległo miasto nasze, po kilku wiekach zaginęły ślady miéysca, gdzie złożono czci godne zwłoki. Wiedzieli tylko Polacy: że na początku XII. wieku, *Dołęga* Biskup Płocki, pogrzebał w Katedrze swoiéy Panuiących w Płocku, że w połowie XVI. wieku, Biskup *Noskowski* zebrał znalezione popioły, Królów i Xiążąt z *Rodziny Piasta* i z należną uroczystością zachował; ale w kościele naszym, niebyło widno, pomnika z wdzięcznością wspominanych MONARCHÓW.

Teraźnieyszy Biskup, zaraz przy obięciu Rządów Dyecezyi, umyślił odnowić dawno zapomniany grobowiec, a za przewodnictwem rękopismu *Laurencyusza*, zasłużonego w Kapitule Płockiéy Męża, który był współczesnym *Noskowskiemu*, doszedłszy, gdzie ten poprzednik Jego, złożył znalezione przez siebie szczątki, wzniósł dla nich ze stosowną okazałością grobowiec, który potomnym odnawiać będzie pamięć, okrytych sławą Królów i Xiążąt, Bohaterów Polski i Płocka.— Obszernieyszą w téy mierze wiadomość, podaią następuiące dzieła.

1. Pisma Historyczne Wincentego Gawareckiego Prokuratora, w Warszawie roku 1824.

2. Kazanie z powodu przeniesienia Kości WŁADYSŁAWA HERMANA i BOLESŁAWA KRZYWOUSTEGO Królów Polskich, pochowanych w Kościele Katedralnym Płockim, i położenia pomnika tymże Królom, przez *J. W. A. M. Prażmowskiego Biskupa Dyecezyi Płockiéy, Senatora Króleswa, Orderu S. Stanisława Kawalera*, miane przez Xiędza *Michała Wierzbowskiego Kanonika Płockiego*, w Płocku dnia 12. Września 1825. roku. Kazanie to wyszło z Druku w Warszawie 1825. roku.

3. Myśli o Pomnikach w Płocku, w rękopiśmie.

czynnych Władców Narodu, ale niedał zaginąć pomnikowi MĘŻA, zapewniaiącego pamiątkę dawnych PIASTÓW, iak my dzisiay pomiędzy zatartemi niebaczną nogą głazami, szukamy grobu Jego poprzednika na Katedrze, i w czynach pożytecznych Biskupa *Noskowskiego.*

Słuszną iest rzeczą, ażeby szczególniéy Towarzystwo, maiące zamiar zbierać i zachowywać Pamiątki Województwa Płockiego, przyłożyło do dzieła Prezesa i założyciela cząstkę swoię; odtąd przeto Posiedzenia nasze w dzień naybliższy 12. Września, iak okoliczności pozwolą, obchodzić zamierzamy. Tak corocznie odnawiać się będzie, pamiątka Pogrzebowéy Uroczystości; z rapportu zaś składanego na Posiedzeniu Wrześniowém, do rocznéy Sprawy o Szkole Płockiéy, przydawać będziemy wiadomość, i rachunek o Towarzystwach naszych. Tak iest podana dzisiay z 1825. roku:

Piąta wiadomość o postępie Towarzystwa Naukowego od 4. Lipca 1824. do 12. Września w 1825.

1. Skład Towarzystwa.

Po pierwszém zebraniu Towarzystwa Naukowego, wydaiąc prospekt działań, wyszczególniono potrzebne wiadomości, do opisu Województwa Płockiego, i kędy ich szukać, wskazano sposoby, iak te wiadomości Towarzystwu podawać, w końcu przyłączono Wezwanie, do Obywateli Województwa Płockiego, i do Mieszkańców Płocka, które dziś ieszcze powtórzyć wypada:

Wspomagaycie nas wszyscy, a osiągniemy cel, przedsiewzięty! Przy powszechnéy tylko pomocy Płoczczanów, zdołamy wystawić obraz Województwa Płockiego, okazuiący dawną świetność ziemi Płockiéy, iéy klęski, iéy odradzanie się pod *Berłem dobroczynném*, byt, i potrzeby iéy mieszkańców. Usilna tylko i ciągła staranność, dozwoli nam ułożyć dzieło, godne zacnych przodków naszych, a pożyteczne tym, którzy w ich świetne ślady wstępować maią.

W skutek takiéy odezwy, z Obywateli zamieszkałych w Województwie, których Towarzystwo odważyło się zaprosić do grona swoiego, Sena-

tor Kasztelan *Nakwaski*, *Rutkowski* były Prezes Rady Departamentowéy, *Ostaszewski* z Poniatowy, *Nałęcz Piotr* z Ornowka, raczyli przyiąć łaskawie wezwanie Towarzystwa. Młodzi także Hrabiowie *Zamoyscy Jan* i *Andrzéy*, uprzeyme chęci, zamiarowi naszemu oświadczali; zapewne skutki tych przyrzeczeń oglądać będziemy.

Kapituła Płocka w całém gronie, za Opiekunów Towarzystwa uważana, szczególniéy od zaproszonych na Członków Towarzystwa użycza nam, i wróży pomoc. *Biskup Sufragan Pleiewski*, raczył przyiąć obowiązki Wice-Prezesa, *Kustosz Szweykowski*, *Archidiakon Ossowski*, Kanonicy, *Przyłuski*, *Wiérzbowski*, *Choromański* odezwy nasze przyymuią, i gdzie zręczność wypadnie, pomocy nieodmawiaią.

Rada Woiewódzka w roku 1821. uprzéymą odezwą, przyrzekła wspierać zamiary Towarzystwa.

Z Członków zamieszkałych w Płocku, którzy uczestnictwo w Towarzystwie przyięli, zbyt często tracimy wielu; bo za utraconych uważać można tych, co miasto nasze opuszczaią, wspomniemy tu wszystkich z żalem, którzy pierwéy czynnie Towarzystwu dopomagali.

Borkowski, przeniosł się w Kaliskie.
Chomiński, mieszka w Litwie.
Dębowski Pułkownik, mieszka w Warszawie.
Królikiewicz, w innéy Woiewództwa okolicy Urzęduie.
Jałowiecki, iest Prezesem w Warszawie.
Mostowski, Prezesem Komissyi Woiewódzkiéy w Suwałkach.
Podgorski, Sędzia w Radomiu.
Wołowski Jan, i *Raubach Komisarz*, są teraz w Warszawie.

W Zgromadzeniu Nauczycielskiém, którego Członkowie dla dopełnienia obowiązków Urzędu, składaią Towarzystwo, coroczne prawie zachodzą zmiany, pozbawiaiące nas użytecznych Towarzyszów, tak w zeszłym roku, przestał żyć *Juliian Polański*, wielkich nadziei Nauczyciel, a skutecznie czynny Professor *Borowicz* przeniesiony do Kalisza.

2. Czynności dopełnione i dalsze zamiary Towarzystwa.

1. *Prokurator Gawarecki*, który pisma swoie ogłasza drukiem, wydał topograficzno-historyczny Opis Ziemi Dobrzyńskiéy, a zbiera wiadomość o Pułtusku.

2. *Bromirski Assesor Nadleśny*, układa Opis Statystyczny Województwa naszego, z którego czytał dawniéy Publicznie, o produktach Województwa i o przemyśle iego Mieszkańców.

3. Pod przewodnictwem Professora *Borowicza*, porobili Uczniowie Tablice, wszystkich rodzin Piasta, i familii Jagielońskiéy.

4. Nauczyciel *Tumanowicz*, pomagał Uczniom rysować Nagrobki, Katedralnego kościoła w Płocku. Ta robota dokończenia ieszcze potrzebuie.

5. *Zdżarski Professor*, opisał żywot Rektora Roze, i portret iego do wylitografowania podał.— Wiersz z powodu Pomnika wzniesionego w Katedrze Płockiéy, dla Krolów Polskich, czytał na Posiedzeniu Publiczném i wydrukował.

6. *Rektor Moryconi*, zbiera wiadomości o daiących się postrzegać w Płocku, i okolicy pamiątkach, a przytém o różnych w naszém mieście pobożnych, naukowych, i miłosiernych ustanowieniach, część téy roboty odczytał Publicznie w dniu 13. Września 1825. roku, to iest: *Myśli o Pomnikach Płockich.*

7. Na publiczném Posiedzeniu 13. Września 1825. Nauczyciel *Niemirowski* odczytał interesuiącą i gruntownie wypracowaną rosprawę, *o potworach, karłach i olbrzymach.*

Zbiory Naukowe, i pamiątki dawne, które Towarzystwo zgromadzać przedsięwzięło, wiele zyskały, przez wspomniane iuż wyżey połączenie zbiorów Szkólnych; wzaiemne ztąd korzyści każdy postrzega, gdy Towarzystwo ma wolność używać Szkólnych rzeczy, a wszystko co tylko zebrać zdoła, iest własnością Szkoły. Któżby nieżyczył, co do Biblioteki szczególniéy, ażeby wszystkie xiążki, które częstokroć butwieią w ustroniach, podobne zyskały zabezpieczenie? kto nie widzi potrzeby, szukać wszystkich środków pomnożenia takiego zakładu?

Naywaźnieysze uposażenia, iakie zyskała Biblioteka nasza, wspomniemy z wdzięcznością:

1. Młody nieodżałowanéy straty Nauczyciel *Julian Polański*, przy zawczesnym zgonie, zostawił kilka zeszytów robót swoich Poetyckich. Jaka część wiérszy tego zgasłego Pisarza, okaże się godną Publiczności; kiedy sposobność dozwoli, wydrukowana zostanie; reszta będzie szacowną zawsze, pamiątką w zbiorach Towarzystwa.

2. Nachylony wiekiem *Literat*, tłumacz *Dawida i Wirgilego*, doniósł nam; że zbiór robót swoich, owoc kilkadziesiąt letniéy pracy, z ostatniey iego woli, w ośmiu tomach do Płocka, z pod Lublina przesłany będzie. Dar ten Nauczyciela uczniowi z przychylności poświęcony, przez sam szacunék czcigodnego Pisarza, w prywatném ręku zostawać niemoże, ale do Biblioteki naszéy złożony będzie; tak poskładaliśmy i starownie zachowuiemy, ofiarowane z Rąk Autorów dzieła, iakie nam przysyłać raczą:

Gawarecki Prokurator.— *Janicki* Professor.— *Krzyżanowski Jan Kanty* Członek Towarzystwa Elementarnego.— *Krzyżanowski Adryan* Professor. *Marcinkowski* Inspektor.— *Milewski Karol* z Warszawy.— *Muczkowski Józef* Professor z Poznania.— *Nakwaska Kasztelanowa.*— *Niemirowski* Nauczyciel.— *Panna Maryanna Stryińska* z Litwy.— X. *Siwicki* Reformat.— X. *Szweykowski* Rektór.— *Troiański* Professor z Poznania.— *Urmowski* Sędzia Apelacyyny.— *Welke* Professor.— *Zdżarski* Professor.

Do Muzeum co nam kto wniesie, wszystko starannie składamy, każdego przedmiotu spis ogólny co rocznie Publiczności podaiemy. Do nayszacownieyszych rzeczy, należeć będą cząstki drzewa, żelaza, odzieży, galonka, wyięte z grobu *Katedralnego Piastów*; ale żadnéy odrobiny zwłok szanownych nieodważyliśmy się wyymować, z przeznaczonego na tę Narodową świętość pomnika; ofiarowanych nawet ułomków, nieprzyięliśmy do naszego składu.

Interessuiącemi także będą, pieniądze w roku 1824. przez wieśniaka w *Trzeboniu* odkryte, dostrzeżone przez Członków Towarzystwa, a od wiecznéy zaguby z rąk zysku tylko szukaiących, uratowane przez gorliwego *Prezesa Kommissyi Woiewódzkiéy.*

O tych pieniądzach, z widoku tylko 20. sztuk, mówiono w Towarzystwie naszém, na Publiczném posiedzeniu. Późniey ze zbiorów przesyłanych do Warszawy, gdzie rzetelny ochroniciel tego historycznego skarbu, *Floryan Baron Kobyłński*, naywiększą ilość oddał *Towarzystwu Przyiaciół Nauk*, czynny tego Towarzystwa Członek *Joachim Lelewel*, opisał widziane przez siebie sztuki.— Towarzystwo Płockie, posiada tylko 35. sztuk tych pieniędzy, ale pomiędzy temi będzie ośm nieznanych podobno w Warszawie.— Mamy opis i Rysunek tych pieniędzy, iako też zebraną na mieyscu, historyą tego odkrycia, i część naczynia gdzie srebro znalezione było.

Oprócz pieniędzy Trzebońskich, inne ieszcze posiadamy, z różnych okolic ziémi Płockiéy: mamy kilka monet *Mistrzów Krzyżackich*; mamy grosz *Czeski Wacława drugiego*; ze znalezionych dwóch sztuk monet *Kuficznych*, Towarzystwo nabyło iednę; mamy dwie srebrne, *Rzymskiego Antoniusza* sztuki, z których iednę złożył, Członek Towarzystwa Pisarz *Dębiński* znalezioną w Płocku, przy kopaniu fundamentu na dom dla Kapituły.

Dosyć znaczną ilość srebrnych pieniędzy, znalezionych w Mławskiém, pozwolono Towarzystwu do rozpoznania, naywięcéy było drobnieyszych monet *Zygmunta III.* i *Jana Kazimierza*, znayduią się także współczesne różne Talary. Pomiędzy temi pieniądzmi, miały bydź sztuki złote, ale tych zapewne niezobaczymy w Płocku, widziano tylko duży worek podobnych pieniędzy w ręku Żydowskiém, może z tego odkrycia.— Wieleż to ieszcze tak szacownych przeszłości pomników, zagubiaią znayduiący!

To zdarzenie, a osobliwie myśl o Trzebońskiém odkryciu, o stratach iakie przez rozerwanie tego zbioru, ponieść mogły dzieie, wznieca życzenie; aby cząstkowe w kraiu związki Naukowe, więcéy upowszechnione bydź mogły, ażeby w bliższych zdziałaiącém naczelnie zostawały stósunkach, i aby zyskały sposobność, rozpoznawania gruntownie wszystkich odkryć na miéyscu, z odwołaniem się kędy wypadnie potrzeba, do ogólnego Towarzystwa w Stolicy; nareście aby użyteczność zbogacania zbiorów Publicznych, znać mogli wszyscy.— Téy pory każdy życzyć sobie może, ale ktoż znaydzie? kto poda zręczność, przybliżenia się do naykorzystniéyszych zamiarów?

Więcéy ieszcze życzeń, pozostaie Towarzystwu naszemu:

Niemamy sposobów korespondowania z Członkami i z tą Publicznością, którey nam potrzeba pomocy. Niema pomiędzy nami iednego, któryby z piórem i ołowkiem w ręku, mógł przedsięwziąść zebranie obrazu ziemi Płockiéy i zrobił go z równą pewnością, iak przed dwoma wiekami, nasz z pod *Nura Swięcicki*, co sam przeszedł i opisał *Mazowsze.*

Nayłatwiéy byłoby wezwać do tego, iak *Michał Xiąże Poniatowski* zamierzał, Pasterzów Parafii: mamy iuż dawno przygotowane odezwy, do każdego *Dziekana* i do każdego *Proboszcza*, rozesłać ich tylko niedozwoliły okoliczności.

Pomnożenia także liczby Członków, rzetelnie czynnych potrzebaby koniecznie. Jeżeli tego niepozyskamy, przy Dostoynych Opiekunach, przy tych którzy zamiary nasze utrzymać pragną, nieupadnie w prawdzie Towarzystwo, ale powolnym bardzo krokiem, iak dotąd postępować musi.

Szósty Publiczny rachunek, z czynności Towarzystwa Miłosierdzia Szkolnego, od dnia 3. Lipca w 1824. do 13. Września 1825. roku.

Tam gdzie zaczęto działać, pod niosącym pociechę godłem *w Bogu Nadzieia*, tam od pierwszego zaraz kroku, pomyślność przewyższa życzenia zamknięte, w stósownych do możności obrębach.

Towarzystwo nasze *Miłosierdzia Szkolnego*, dla pomocy Uczniom niemaiącym dostatecznych zasobów, miało początkowy zamiar, zbierać corocznie Złp: 200. przynayminiéy, szukać ratunku zapadłym na zdrowiu, brać sieroty co do Obyczaiów i Nauki w domową Opiekę. Jedna niechybiaiąca nigdy ofiara, więcéy w każdym roku nad początkowy zamiar, wnosi do Towarzystwa, a przy zgromadzanych ile możności, bez naprzykrzania się ofiaruiącym wpływach, Xiąźki, odzież i żywność nawet poczęści, ratunek zdrowia i pomoc w dozorze domowym zyskuią ci, którym tego potrzeba.

Obaczmy wszystkie wsparcia Towarzystwa, od ostatniego Rachunku w roku 1824.

Dzieci Szkolne! waszą tu rozpoczynamy sprawę; tych Dobroczyńców waszych, których tu imiona usłyszycie, publiczny szacunek wynagrodzi; Wam tylko znaiomym, do was należy wywdzięczać się, bądźcie godnemi łask odbieranych, miéycie szczerą chęć takie usposobienie zarabiać, abyście i wy potrzebnych, w dalszym życiu wspomagać mogli, a Opatrzne Niebo, serca do litości skłonne, ku pomnażaniu waszego wsparcia pobudzać będzie, i Towarzystwu dla was tylko zawiązanemu, zawsze dostarczy zasobów.

Nayszacowniéysze dary wyliczmy: naypierwéy ratunek zdrowia, pomoc w Nauce, straż Obyczaiów.

Naprzód. Rok upłyniony pamiętny będzie, z uciskaiących szczególniéy młodzież licznych chorób, samę różnego gatunku krosty odbyło 77. Uczniów, a wieleż to ieszcze innych zdarzało się słabości, nayczęstszych pomiędzy ubogiemi.— Same tylko Religiyne wzruszenia, skuteczny wszystkim niosły ratunek; bo iakże inaczéy miłosierne rady, lekarzów naszych uważać, niektórzy iuż konaiących życiu powracali, był taki co ratuiąc Syna Rodzicom ubogim wsparcie dawał, a bez wyiątku *Fizyk Rybicki*, Lekarze *Kirszlein* i *Peszke*, Lekarze przy Woysku *Lewandowski*, wszystkich pragnący ratować *Mitkiewicz*, przypadkowo nawet znaleziony w Płocku *Lebel*, czasem po kilku w nagłéy słabości, w iedno zwoływani mieysce, wszędzie z ochotą nieśli ratunek, wracali zdrowie; przy téy pomocy ieden nam tylko umarł. Kilku także w sąsiednim nam Szpitalu, Bogu tylko i nieszczęśliwym poświęconych Sióstr Miłosierdzia, dobroczynnie opatrywani byli.

Niemałą pomoc temu ratunkowi, daie Apteka *Jana Smolińskiego*, który przyrzekł Towarzystwu za Złp: 100. na rok dostarczać lekarstw, a w upłynionym roku więcéy niżeli sto posłano do niego Recept.

Niebo odbieraiące z takich darów rachunek, dobre Niebo! wynagradzać was będzie uczynni.

Powtóre. Pomoc w nauce, od uczących i współuczniów bezpłatną, miało sto przeszło dzieci; byli tacy Nauczyciele którzy niewchodzącym do tey liczby trzem całym klassom, po godzinach szkólnych nauki wykładali.

Potrzecie. do naytrudniéyszéy części, w wyliczaniu dobrodzieystw dla uczniów przystępuiemy teraz, to iest: zwracamy oczy na tych Mężów, co

nieobiawiaiąc nam czynów swoich, taką młodzieży Szkólnéy daią pomoc, że bez niey uczyć by się niemogli; iuż niektóre z tych siérot przechodzą w Stan Duchowny, aby za zyskaną szczęśliwość, bliźsi ołtarza rychléy wybłagać mogli nagrodę, na iaką ich stanie.

Jakże znowu zawdzięczony będzie, ten Opiekun dobroczynny, wielu z naszych uczniów, którego wychowanek pierwszym był w Szkole.

Był także ieden Uczen III. klassy, który żył tylko z zasobu współuczniów swoich, inney też klassy uczniowie, w części podobne wsparcie dawali biednieyszym. O dobroczynni Młodzieńcy! iakże wynagrodzacie tych, którzy was do Cnoty prowadzić pragną!

Stały fundusz Towarzystwa, składa zabezpieczony Kapitał 3,600. Złp. i przyrzeczony procent od Złp. 300.

Przychód na opatrzenie ubogich, przeznaczony taki był w upłynionym roku:

1.	Zostało z przeszłego rachunku	Złp:	33.
2.	Z dawnieyszych długów i zaległości wpłynęło .	—	450.
3.	Składka od 7. Osób roczna	—	304.
4.	Na procent zaległy i bieżący wniesiono . . .	—	170. gr. 10.
5.	Do puszki zebrano	—	218.
	Razem było przychodu	Złp:	1175. gr. 10.

WYDATEK.

1.	Dla 11. uczniów różne wsparcie na odzież	Złp:	215.
2.	Xiążki i papier dla 56. uczniów . . .	—	393.
3.	Dla 14. pomoc w utrzymywaniu życia .	—	269.
4.	Wydano 17. uczniom którzy powrócić mogą	—	218.
	Razem wydano	Złp.	1095.

Zostaie do wydatku Złp. 80. gr. 10.

Wspomnieć tu ieszcze potrzeba, fundusze nasze spodziéwane które iakkolwiek niepewne, opuszczać ich przecie w wykazie stanu funduszów towarzystwa niepodobna.

Ta-

Taki miałoby Towarzystwo kapitał iedenaście tysięcy Złotych polskich wynoszący.

Taka była w przeszłym rachunku spodziewana Summa . .	Złp: 1614.
Z którey ponieważ wpłynęło	Złp: 450.
Więc zostało	Złp: 1164.
Ale do tego przyczynić znowu należy pożyczonych . . .	Złp: 218.
Ofiarę od Nauczyciela *Joswich* pretensyi którey prawnie dochodzić potrzeba	Złp: 154.
Będzie więc spodziewanego funduszu	Złp: 1536.

Do tego rachunku niewchodzą ieszcze składki na szczególne przedmioty.

Jak naprzykład, do Warszawy posłano obarczonemu wiekiem Weteranowi Nauczycielskiego stanu od 17. Osób przeszło 300. Złotych.

Ze Składki Uczniów i Nauczycieli blisko 200. Złp: wynoszącey powstała kaplica Szkólna.

Na Obchód pogrzebowy po zmarłym Nauczycielu złożyli Uczniowie przewyższaiącą nad potrzebę ilość, która na inny fundusz przeniesiona będzie.

To zrobiono w Towarzystwie Miłosierdzia. Prawie w każdym roku trudniący się tą kwestą dla biednych iedno powtarzaią: „choćby zyskać „przykrość iakiey doświadczył w Warszawie *Boduen*, chociażby nieporo„wnywaiąc się z wielkością *Czackiego*, doświadczyć tych udręczeń iakie „on miał w końcu nieoceuionego żywota, Towarzystwo nasze trwać będzie „dopóki dzisieyszych nieutraci Opiekunów."